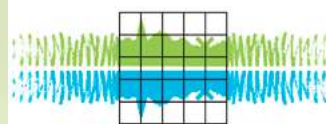

Veiligheidsinstructie

Handbijl en trek- of haalmes

Landschapsbeheer Drenthe

Definitie

De handbijl en het trek- of haalmes zijn gereedschappen waarmee met een slaande of trekkende beweging takken van een boom of struik kunnen worden gehaald en stammen kunnen worden geschild.

Landschapsbeheer Drenthe stelt een handbijl of een trek- of haalmes via het gereedschapsdepot beschikbaar, op voorwaarde dat de instructies worden gevolgd en de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen worden gebruikt.

Trek- of haalmes

Handbijl

Handbijl incl.
hoes en slijper

1. Doel

Het doel van deze veiligheidsinstructie is om de (individuele) medewerker(s)/vrijwilliger(s) zodanig voor te lichten dat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd met zo min mogelijk veiligheidsrisico's.

2. Toepassingsgebied

De handbijl en het trek- of haalmes kunnen worden ingezet bij het ringen en uitsnoeien van bomen en struiken (opslag).

3. Risico's

Bij het werken met de handbijl en het trek- of haalmes bestaan er risico's, zoals:

- verwonding zoals snijwonden;
- struikel- en valgevaar.

Met voldoende beheersmaatregelen moeten deze risico's tot een minimum worden beperkt.

4. Organisatie

Voordat je aan het werk gaat, moet je rekening houden met de volgende punten:

- Alleen geïnstrueerde vrijwilligers met voldoende ervaring, vaardigheden en kennis van het gereedschap mogen ermee werken. Tevens moet je fysiek voldoende in staat zijn om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.
- De handbijl en het trek- of haalmes mogen alleen worden gebruikt voor doeleinden waarvoor de gereedschappen zijn bedoeld (zie 2. Toepassingsgebied).
- Gebruik de persoonlijke beschermingsmiddelen (zie 8. Persoonlijke beschermingsmiddelen).
- Toeschouwers en collega-vrijwilligers moeten tenminste 3 meter van de werkzaamheden afstaan.

5. Technische eisen

Bij de aanschaf van een handbijl letten we op de vorm, de lengte en de houtdraad van de steel en de bevestiging van de kop aan de steel. De steel moet aan het uiteinde voorzien zijn van een knop om te voorkomen dat de steel uit de hand glipt. Het wegschieten van een bijl heeft al veel ongevallen veroorzaakt. De kop van de bijl moet recht op de steel zijn bevestigd. De steel dient het huis van het slaggereedschap geheel te vullen. De steel moet geborgd zijn om losschieten te voorkomen.

Een **handbijl** wordt met name ingezet voor het uitsnoeien (ontdoen van takken) van geveld hout en het ringen van bomen. Het gewicht van de bijl en de lengte van de steel moet bij de werkzaamheden passen.

Een **trek- of haalmes** is een stuk gereedschap met een scherp blad en kan worden gebruikt om dunne takjes van geveld hout te snijden en om bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers te schillen. Dit stuk gereedschap dien je met twee handen te gebruiken. Hierdoor is dit stuk gereedschap veiliger in gebruik dan het slaggereedschap. Vanwege het snijgevaar gelden voor een trek- of haalmes dezelfde veiligheidsvoorschriften als voor de handbijl.

Soort gereedschap	Gewicht (in gr.)	Steellengte (in cm.)	Gebruikt voor
Trek- of haalmes (mes lengte 250mm)		20 - 30 mes incl. handvaten	Schillen stammetjes en afsnijden dunne takjes.
Handbijl	600 - 800	30 - 40	Kleine klusjes, uitsnoeien van licht hout.

6. Werktechniek;

Door een goede werktechniek wordt het werk veiliger en minder belastend. Aanbevelingen voor het werken met de handbijl en het haal- of trekmes:

- Ga stevig en in een lichte spreidstand staan, de knieën enigszins gebogen.
- Snoei alleen takken die aan de andere kant van de stam zitten. Regelmatig overstappen is dus noodzakelijk.
- Werk altijd van de top van de boom af en sla altijd van je af.
- Houd de bijl met twee handen vast, waarvan één onderaan de steel. Deze hand blijft steeds op dezelfde plaats, terwijl de andere hand verschuift om de bijl te sturen.

7. Instructie

Voordat de medewerker of vrijwilliger voor het eerst met de handbijl of het haal- of trekmes gaat werken, dient hij/zij deze instructie te hebben ontvangen van een ervaren en daarvoor aangewezen vrijwilliger of een medewerker van Landschapsbeheer Drenthe.

Naast deze instructie dient de veiligheidsinstructie *algemeen - werken in natuur en landschap* doorgenomen te worden.

Als de instructie is uitgevoerd, dient de gebruiker onderaan het instructieformulier de datum van de instructie in te vullen en de namen van de deelnemers die de instructie hebben gevolgd. Vervolgens voegt Landschapsbeheer Drenthe dit formulier toe aan het archief van de vrijwilligersgroep.

8. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

De te gebruiken PBM's zijn afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden (zie hiervoor het volgende schema: www.vbne.nl/Uploaded_files/Zelf/arbo-postera4.f2711d.pdf).

Meest voorkomende beschermingsmiddelen zijn:

- Snijbestendige werkhandschoenen; handschoenen die beschermen zowel tegen mechanische risico's als bij het hanteren van voorwerpen met scherpe of ruwe delen. De norm voor deze handschoenen is EN 388: mechanische risico's.
- Schoenen of laarzen met profielzool en stalen neus.

9. Documenten

Voor meer informatie, zie het volgende document:

- Arbocatalogus Bos en natuur.

Verwijzing:

www.agroarbo.nl/bos-en-natuur

www.inspectieszw.nl

Colofon:

zakboek van Landschapsbeheer Nederland versie maart 2000

Andre Effting

Landschapsbeheer Drenthe

Toetsing Mirjam de Groot, Stigas

17-09-2020

Veiligheidshelm, EHBO trommel,
veiligheidsbril en PBM handschoenen